

maakt, is zonder twijfel afkomstig van 'n jong Rendier.

Of 't al dan niet ietwat 'n oogtak heeft gehad, is moeilijk uit te maken, omdat 't juist ter plaatse waar deze moet gezeten hebben, erg beschadigd is.

't Bestaat uit 'n 100 m.M. lang hoofdstangfragment, waaraan een $\pm$ 50 m.M. lang fragment van den ondersten zijtak.

7-5-'27.

JOS. CREMERS.

DE VISCHAREND

(*Pandion haliaëtus* (L.)).

Een der minst bekende roofvogels in Limburg is wel de „Vischarend” en het is ongetwijfeld eene groote zeldzaamheid, dezen koenen roover in zijn doen en laten te kunnen bespieden. Daar ik het voorrecht had verleden jaar, twee dezer zeldzame gasten, twee volle uren waar te nemen, terwijl ze ter vischvangst waren, acht ik het de moeite waard deze waarneming in het Maandblad bekend te maken en zal trachten de interessante oogenblikken, die ik toen beleefde, in korte woorden hier weer te geven.

Het mag algemeen bekend zijn dat deze vogels, na den broedtijd een zwervend leven leiden. Ze voelen zich dan overal thuis waar de disch rijk gedekt is; vooral eenzaam gelegen vischrijke wateren zijn hun lievelingsplaatsen, waar ze ongestoord het visschersbedrijf kunnen uitoefenen, zich niet storende aan gesloten vischtijd, noch aan verboden terrein, evenmin aan de vereischte acte; dit alles ten spijt leggen ze zich met onnavolgbaren ijver toe op de vischvangst.

In de nabijheid van Venlo, ligt ten N.O. der stad een groote, heldere, vischrijke plas, het zoogenaamde „Zwarte Water”, eenzaam, omgeven door bosschen, eenige weilanden en struikgewas, een paradijs voor deze roofriders. Op 18 October 1918, werd aldaar een Vischarend geschoten, welke thans nog (opgezet) in particulier bezit te Venlo is. Dit feit bracht mij ertoe, bij dien plas eens te gaan speculeeren, of deze roofvogels hunne zwerftochten wellicht nogmaals tot hier uitstrekten, om zodoende met eigen oogen hun doen en laten van nabij te kunnen bespieden. Ik ging voor dit doel op 8 September 1926 op zoek naar een schuilplaats, in de onmiddellijke nabijheid van het „Zwarte Water” en had eene goede schuilplaats spoedig gevonden in een aangrenzend dennenboschje. Ik installeerde me aldaar in afwachting van de dingen die komen zouden; echter de verwachten kwamen niet. Tegen 4 uur nam. ging ik huiswaarts vastbesloten des anderen daags weder mijn geluk te beproeven; weer te vergeefs en zoo verscheidene dagen tot en met 12 September, dagelijks op verkenning, maar wat ik te zien kreeg, geen Vischarend. Het spreekwoord indachtig „de

aanhouder wint”, toog ik 13 September opnieuw er op los en tegen 2 uur nam. zag ik in N.-Oostelijke richting twee zwarte stippen hoog in de lucht; al cirkelend kwamen ze nader en ik stelde vast dat het roofvogels waren, daar ze steeds zwevend en draaiend zich voortbewogen.

Spoedig zijn ze zoo dicht genaderd, dat ik met reden kon vermoeden, dat het de lang verbeiden zouden zijn en dit vermoeden was voor mij weldra zekerheid geworden. Op ongeveer 200 meter hoogte zweefden boven het water, statig drijvend op hunne machtige wieken, twee prachtige Vischarenden. Ze verplaatsten zich zoo, dat een N.Oostelijk, de andere Z.-Oostelijk boven het water zweefden. Plotseling schiet de N.-Oostelijk zwevende vogel als een pijl uit den boog naar beneden, om op een 20 à 30 meter boven het wateroppervlak in te houden, met korten vleugelslag (biddend) eenige oogenblikken te blijven zweven en dan met aangesloten vleugels zich in het water te storten, om onmiddellijk weer omhoog te stijgen met een visch in de klauwen.

Het zich in het water storten had met zoo een kracht plaats, dat ik den plons duidelijk kon hooren en het water meters hoog de lucht inspatte, terwijl het uit het water opstijgen een geluid gaf, alsof een zwaar voorwerp plotseling uit het water wordt getrokken; een bewijs met welke geweldige kracht het grijpen der prooi plaats heeft. De vogel steeg nu een 30 meter ongeveer de hoogte in, schudde zich, door een sidderende beweging van het lichaam, het water uit de veeren, zoodat ik de druppels, glinsterend in de zon kon zien neder vallen en vloog toen op 30 meter van mijn schuilplaats op een dikken weidepaal, met den gevangen visch in zijn klauwen. Na eens rondgekeken te hebben, begluurde hij zijn prooi en begon toen zijn maal. Eerst scheurde hij de kieuwdeksels af, welke hij liet vallen, om daarna in 4 tot 6 maal scheurens den geheel visch te verslinden. Hij ging nu met zijn kop door rug en vleugelveeren, zeker om zijn snavel te poetsen, keek weer eens rond en voort ging het opnieuw ter vischvangst.

Onderwijl zag ik den anderen vogel ook opstijgen met een visch in zijn klauwen, doch deze vloog een anderen kant uit, zoodat ik het verslinden van zijn prooi van uit mijn schuilplaats niet kon zien en voor dat 10 min. verstreken waren stortte zich de andere alweer in het water om andermaal met een visch omhoog te stijgen. Thans ook weer een plons; het water spatte als eerst meters hoog de lucht in; dezelfde sidderende beweging van den vogel om het water af te schudden, om daarna op denzelfden paal voor mijne schuilplaats zijn prooi te verslinden.

Dit spelletje herhaalde zich met den dichtstbijzijnden vogel 7 maal; slechts een keer mislukte de vangst; tenminste hij schoot omlaag maar stortte zich niet in het water en kwam

ook zonder buit omhoog, terwijl zijn metgezel 5 keer omhoog kwam met een visch. Daar ik echter al mijn aandacht schonk aan den dichtstbijzijnden, is het wel mogelijk dat de andere meerdere visschen „geslagen” heeft. Het liep tegen 4 uur nam. De vogels zweefden beiden boven het water, doch schenen niet meer te willen visschen, want ze gingen, al draaiende, steeds hooger en hooger, om dan statig zwevend, nu en dan met een vleugelslag, in N.-Oostelijke richting te verdwijnen.

Toen ze uit het gezicht waren, ging ik eens nader onderzoek doen bij den paal waar de arend den visch „kropte” en vond op den grond 9 kieuwdeksels naar ik vermoed van den Baars en een kop van een snoek, (deze laatste was in zijn geheel) en veel schubben, terwijl de paal bovenop heel glibberig was van de visch. Ook vond ik de „kropplaats” van den anderen vogel; deze was op een hoogte tusschen de struiken; zeker omdat daar geen paal aanwezig was. Ik vond hier 7 kieuwdeksels van dezelfde soort visch. De grootste der vischvangst schatte ik op ruim $\frac{1}{2}$ pond. Misschien was ze ook groter.

De vogel dien ik het best kon waarnemen, was heel licht gekleurd en ik hield hem voor een mannetje, terwijl de andere donkerder van kleur was en ook eenigszins groter; vermoedelijk was dit een wijfje. Of ze nu paarsgewijze rondzwerven of dat het toeval was dat mannetje en wijfje te zamen waren, kan ik niet uitmaken.

Hoogst voldaan over mijne geslaagde waarneming, waarin ik ruimschoots vergoeding vond voor mijne vergeefsche moeite der voorgaande dagen, keerde ik huiswaarts. Mijne bezigheden lieten niet toe, om nogmaals te gaan zien de eerstvolgende dagen, zoodat ik niet weet of ze nog teruggekomen zijn; maar wel weet ik dat ik den volgenden herfst nogmaals wil probeeren, deze zeldzame gasten te bespieden, tenminste als ze zich verwaardigen het „Zwarte Water” met een bezoek te vereeren.

Vertrouwende dat er onder de lezers van het Maandblad zijn, die hunne waarnemingen der vergetelheid ontrukken, door nu en dan een artikeltje te schrijven, hoop ik voor mij, meermalen van de kolommen gebruik te mogen maken, echter over een ander onderwerp.

Venlo, 11-4-'27.

J. A. WIELDERS.

De kolommen van 't Maandblad staan graag ter verdere beschikking van den heere Wielders. Moge zijn goed voorbeeld om eigen waarnemingen te publiceeren door anderen gevolgd worden!

DE REDACTIE.

REVISION DER PHORIDENGATTUNGEN, MIT BESCHREIBUNG NEUER GATTUNGEN UND ARTEN,

von H. Schmitz S. J.

(Fortsetzung).

Diploneura cornutissima n. sp.

Männchen. — Stirn viel breiter als lang (3:2), nach vorn schwach erweitert, schwarz, etwas glänzend. Erste Borstenreihe schwach nach vorn konvex, innere Borsten von einander weiter als von den äussern entfernt; 2. Querreihe gerade, äquidistant. Punktierung unterhalb dieser Querreihe ziemlich kräftig. Drittes Fühlerglied sehr verlängert, gut $2\frac{1}{2}$ mal länger als breit, nur wenig kürzer als die Augenlängsachse, schwarz. Arista fast apikal, nur um $\frac{1}{7}$ bis $\frac{1}{8}$ länger als das Glied, sehr kurz pubescent. Taster schwarz. Thorax kaum etwas glänzend, samt den Pleuren schwarz. Schildchen vierborstig. Hinterleib schwarz, nach hinten zu nicht ganz matt. Hypopyg nur mit ganz wenigen (1 bis 2) Borsten jederseits, die eigentlich nur verlängerte Haare sind. Vorderbeine mit pechbraunen Hüften und bräunlicher Schenkelbasis, sonst gelblich. An den beiden hinteren Beinpaaren die Kniee gelblich, die Schienen und Tarsen der Mittelbeine braun, alles übrige schwarz. Vorderschiene mit 1 dorsalen B. oberhalb der Mitte, Mittelsch. mit einem Borstenpaar am Ende des 1. Fünftels, Hintersch. mit je 3—4 anterodorsalen und anteroventralen Börstchen, beide Serien auf die proximale Hälfte beschränkt. Flügel stark gelblich getrübt, Costa 0,47, Abschnitt 1 dreimal länger als 2 + 3, Gabel kurz und spitz. Vierte Längsader bis zum Ende des 2. Drittels gerade, dann schwach nach vorn und wieder zurück gebogen. Schwinger schwarz. Länge 2,7 mm.

Nach 1 ♂ beschrieben, welches mir Prof. Dr. Bezzi gütigst überliess; es stammt von Erba (Italien) 17. VIII. 1900.

Weibchen unbekannt.

Diploneura sesquicornis n. sp.

Männchen. — Stirn ähnlich wie bei der vorigen Art, doch meist ganz matt und ziemlich schwach punktiert. Die beiden ersten Borstenquerreihen nach vorn konvex, die innern Borsten der 1. Reihe fast doppelt so weit voneinander wie von den äussern entfernt. Taster schwarz. Drittes Fühlerglied sehr gross, nicht ganz 2 mal länger als breit, schwarz, Arista subapikal, sehr kurz pubescent, über anderthalbmal länger als das 3. Glied. Thorax mit geringem Schein, schwarz, ebenso das vierborstige Schildchen. Hinterleib schwarz, ausser gegen das Ende hin ziemlich matt. Hypopyg hinten jederseits mit mindestens 3 langen und starken, gerade nach unten abstehenden Borsten. Beine schwarz, die vordersten von den Knieen ab mehr oder weniger braun. Vorderschiene mit zwei dorsalen ungleich langen